

František V E V E R K A

* 18. 6. 1919 v Polance nad Odrou

+ 29.10.1982 v Polance nad Odrou

Koncem října uplyne již 25 let od úmrtí významného rodáka z naší obce, který za války bojoval v řadách RAF.

Jako mnoho jiných bojovníků ze západní fronty byl léta opomíjen a jeho život šel složitými cestami. Nakonec zemřel skoro zapomenut v rodné obci mnoho let po válce.

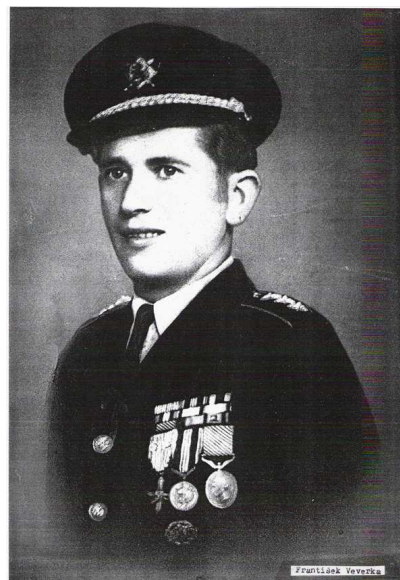
O to větším bylo překvapení, když se medajlon o něm objevil v reprezentativní publikaci vydané k šedesátému výročí konce druhé světové války. Ta vyšla v květnu 2005 v Praze a Bratislavě, protože ji společně vydaly Vojenský historický ústav v Praze i VHÚ v Bratislavě ve formě biografického slovníku a podepsali ministři obrany ČR Karel Kühnl a SR Juraj Liška.

Kniha se jmenuje "Vojenské osobnosti československého odboje 1939 - 1945" a vydalo ji Ministerstvo obrany ČR - AVIS, má 348 stran, je však neprodejná.

Protože jsem ji dostal z VHÚ, cítím jako morální povinnost seznámit naše spoluobčany s potěšující skutečností, že mezi známými osobnostmi jakými jsou např. Ludvík Svoboda, Jozef Gabčík, Vladimír Janko, Otakar Jaroš, Ján Nálepka, Rudolf Jasiok, Heliodor Píka, František Peřina, Richard Tesařík, Ján Ušiak, Alois Vašátko aj. jsou i jména dvou rodáků z Polanky nad Odrou - Jiří Král a František Veverka.

František Veverka je v medajlonu uveden jako Warrant Officer, štábní rotmistr leectva v záloze (podplukovník in memoriam), letec-palubní střelec, příslušník 311. peruti. Syn Albína Veverky a Anděly, roz. Rýpalové, měl bratra Josefa a sestru Marii. Rodiče byli za války internováni ve Svatobořicích. Vyučil se soustružníkem kovů, nastoupil jako soustružník ve Vítkovicích. Vojenskou prez. službu nenastoupil vzhledem k válečným událostem.

15.května 1939 uprchl do Polska, pak odjel do francouzského Boulogne, pak podepsal závazek na službu v Cizinecké legii a 2.8.1939 odjel z pevnosti St. Jean v Marseille do alžírského Sidi-bel-Abbes. Po vypuknutí války - zrušení závazku vůči CL. Zařazen do čs.armády formující se ve Francii a 1.11.1939 prezentován v táboře Agde. Byl zařazen k 11.rotě 1. pěšího pluku, absolvoval zkrácený zbrojářský a řidičský kurz a 20.12.1939 byl jako plukovní zbrojář zařazen ke 2. čs.pěšímu pluku. Po zahájení něm. ofenzívy byl 23.5.1940 zařazen k tzv. divizní pěchotě jako řidič automobilu, bojoval na frontě mezi Seinou a Loirou a poraženou Francii opustil s troskami čs. pozemních jednotek v přístavu Sète na lodi Mohamed El Kebir. Přes Gibraltar pak transport dorazil 12.7.1940 do anglického Liverpoolu.

V karanténním táboře Cholmondeley byl 17.8.1940 na vlastní žádost přemístěn k letectvu a 21.9. byl přijat do RAF VR v nejnižší hodnosti AC2. Odeslán do školy, kde se cvičili elektrikáři, přístrojáři a zbrojíři, pak do školy pozemních zbrojířů 2. GAS v Manby a 20.3.1941 byl zařazen k 311. čs.bombardovací peruti do funkce zbrojíře, 12.7.1941 povýšen na svobodníka.

Na vlastní žádost byl 5.1.1942 přemístěn do školy palubních střelců.7.AGS ve Stormy Downu, 28.3.1942 povýšen na Sergeanta a 1.4.jako kvalifikovaný palubní střelec přemístěn do operačního výcviku v East Wrethamu, odkud byl s osádkou F/Lt Bohumila Lišky přemístěn zpátky k 311. peruti, mezitím byl povyšován na desátníka, četaře a Flight Sergeanta . S jednotkou podnikal hlídkové protiponorkové lety nad Biskajským zálivem, nejprve na Wellingtonech, později na Liberatorech.

Postupně se vypracovával mezi nejlepší střelce. Největší proslulost, ale i vážná zranění, mu přinesla bitva proti přesile nepřátelských dálkových stíhačů při protiponorkové hlídce 7.10.1943.Osádka Liberatoru, pilotovaného F/Sgt Josefem Kuhnem, byla tehdy napadena čtyřmi Ju 88, které hned při prvním útoku palbou vyřadily jeho zadní střeleckou věž z boje a zranily F/Sgt. Veverku na pravé noze. Odmítaje pomoc, opustil svou věž a doplazil se k pravému bočnímu kulometu, jehož střelec Sgt.Alois Matýsek byl v důsledku zranění na noze a rameni vyřazen z akce. V průběhu odrážení dalších útoků pak Veverka utrpěl průstřel obličeje (ztratil přitom dvacet zubů) . Aby se nezalkl svou krví, nacpal si do úst kapesník a pokračoval v palbě tak dlouho, dokud nepřítel útok nepřerušil. Letoun s prostřílenými nádržemi, vyřazenou hydraulikou, interkomem a prostříleným kormidlem pak nouzově přistál na letišti st.Eval.

Byla mu udělena vysoce ceněná DMF jako jednomu z mála čs. letců. Získal 2 x Čs.válečný kříž, 2 x Čs. medaili Za chrabrost před nepřítelem, Čs. medaili Za zásluhy I.st., Čs vojenskou pamětní medaili se štítky F-VB, Distinguished Flying Medal, The 1939-1943 Star, Atlantic-Star, France-Germany Star, Defence Medal.

Po návratu do vlasti byl jmenován ppor. let.v zál., v r. 1950 povýšen na por.let. v zál. Od r. 1951 pracoval opět jako soustružník kovů ve Vítkovických železárnách. Do konce svého života žil v rodné Polance, kde zemřel ve věku 63 roků.

Mgr. Jaroslav Král, kronikář